

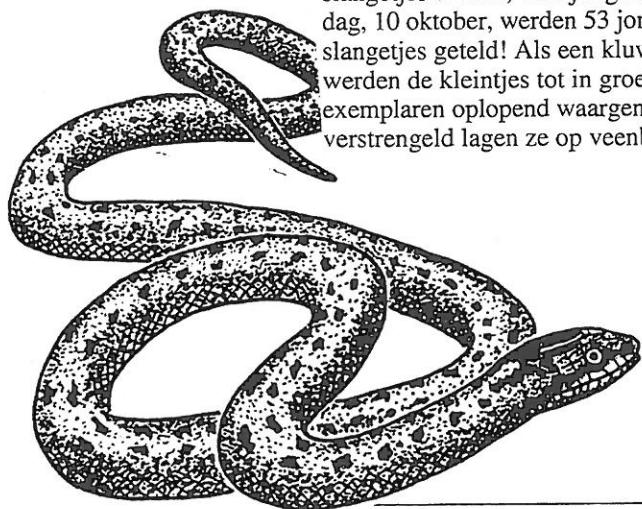
UIT HET VELD

Gladde slangen bezig aan opmars in het Fochteloërveen

In het Fochteloërveen komen drie soorten slangen voor: adders, ringslangen en gladde slangen, en daarbij de levendbarende hagedis. De zeldzame gladde slang werd de laatste jaren al meer en meer gezien, en 1996 leverde zelfs fabelachtig hoge scores voor deze zeldzame slangensoort op. De volgende gegevens komen van Willem Klok die er al jaren monitoort en Herman Feenstra.

"Op veel plaatsen hebben we intensief naar gladde slangen gezocht. Daarbij bleek dat op plekken die geschikt leken ook daadwerkelijk enkele tot soms tientallen dieren werden aangetroffen. Zoals altijd duurde het lang voordat de gladde slang zich liet zien. Het gehele voorjaar zagen we wel adders en ringslangen maar geen gladde slangen, tot in augustus. Toen werden op één dag, op vijf verschillende plaatsen in het gebied, in totaal 34 volwassen gladde slangen geteld. De zwangere vrouwtjes hebben dit jaar in september hun jongen gebaard. Vanaf 15 september en vooral in oktober waren jonge slangetjes te zien, véél jongen dit jaar. Op één dag, 10 oktober, werden 53 jonge gladde slangetjes geteld! Als een kluwe grote wormen werden de kleintjes tot in groepjes van 11 exemplaren oplopend waargenomen, met elkaar verstrengeld lagen ze op veenbulten, soms

samen met een volwassen gladde slang. Meestal wanneer een jonkie wordt gezien zijn er meer in de buurt. Het was echt fantastisch. Soms lag een groepje midden op de kade zodat ze kwetsbaar zijn voor wandelaars. Ook maaien is hier uit den boze. In tegenstelling tot de overige slangen op het veen zijn gladde slangen goed te bekijken zowel de oudere als de jonge dieren. Ringslangen smeren hem meestal zeer snel, vooral de volwassen exemplaren; ook volwassen adders zijn tamelijk snel vertrokken. De gladde slang is de makste. Niemand weet precies hoeveel gladde slangen er op het veen voorkomen, maar we vermoeden nu dat het inmiddels om 100-den exemplaren gaat. Duidelijk is dat deze zeldzame, en als bedreigd bestempelde soort het goed doet in het Fochteloërveen. De rust, de uitgestrektheid van het gebied en het voedselaanbod zijn hier vermoedelijk de belangrijkste redenen van."



Zandhagedislegsels, twee jaar na de brand

Het uitgraven van uitgekomen eilegels van zandhagedissen geeft informatie over het succes van de voortplanting. Je kunt dan namelijk zien hoeveel vrouwtjes eieren hebben afgezet, hoe groot de legsels waren en hoeveel eieren er zijn uitgekomen. Machie Keetman en Martijn de Vries met gegevens van 1996. Zij bekeken opnieuw het terrein waar brand was in 1994 in de Kennemerduinen..



Herinnert u zich de brand nog, die 24 juli, 1994 75 ha duin in de Kennemerduinen verwoestte? We schreven erover in Nieuwsbrief nr. 2. De brand had plaats toen de zandhagedisvrouwen hun eieren al ingegraven hadden. We hebben toen in oktober gekeken wat er van de legsels was terechtgekomen, of ze geleden hadden van de brand.

Op het verbrande terrein bleek de meest succesvolle ei-afzetplek te zijn die we dat jaar in de duinen aantroffen. Een plek waar 50 à 60 vrouwtjes hun eieren hadden ingegraven, in totaal 433 eieren en 97% was goed uitgekomen. We concludeerden dat de brand geen negatief effect gehad had op eieren en jongen. En dat, door de brand, de oudere dieren misschien verdwenen waren, maar dat er veel nieuwe dieren waren geboren.

Nu, twee jaar na de brand, wilden we zien wat er op deze belangrijke ei-afzetplek verder gebeurd is.

Wat konden we verwachten?

In ieder geval nog geen legsels van de jongen uit 1994 want die zijn dan nog niet aan voortplanting toegekomen.

We hebben de gehele ei-afzetplek grondig geïnspecteerd, eind oktober 1996. We vonden wel eieren, maar erg weinig: 32 lege eidopjes van drie legsels; één legsel van 5 eieren en twee van 4 eieren.

Het is wel heel interessant om de volgende twee jaren, de plek opnieuw te controleren als de jongen van 1994 -of wat daarvan is overgebleven- ook aan voortplanting zijn toegekomen.

